

Nº

๒๒๖๐

พระราชนิพนธ์
รวมกัน
๑๕๑ ๖

โคลงเรือพระประทับ

นายเล็ก สมิตะสิริ มหาตเล็ก

พิมพ์ช่วย กฐินพระราชทาน

จงวางเอกและนายพลโท พระยาประสิทธิ์สุภการ

สมุทรราชของครักษ์

ณ วัดอินทาราม

วันที่ ๓ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๖๓

วัดบวรนิเวศ
ธรรมสถาน

๒๐

โคลงเรือพระประทับ

นายเล็ก สมิตะสิริ มหาตเล็ก

พิมพ์ช่วย กฐินพระราชทาน

จางวางเอกและนายพลโท พระยาประสิทธิ์ศุภการ

สมุหราชองครักษ์

ณ วัดอินทาราม

วันที่ ๓ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๖๓

คำนำ

เรือลอยพระประทีป คือเรือที่ถ่ายแบบเรือพระที่นั่ง
แลเรือกระบวนเสด็จมาทำขนาดย่อม ๆ ให้เหมือน
กับเรือเดิม บนตึกกะตาดังรายลำเป็นนักสราศแล
ผพาย แล้วปักเทียนรายทกลางกระถงเรือตลอดลำ
ถวายทรงจุดเทียนลอยเรื่อนั้นในการพิธีลอยพระประทีป
ทั้งกลางเดือน ๑๑ แลกลางเดือน ๑๒.

เหตุที่จะเกิดเรือลอยพระประทีปนี้ เจ้าพระยา
ทิพากรวงศ์มหาโกษาธิบดี แสดงไว้ในหนังสือพระราช
พงษาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ว่า ในรัชกาลก่อน ๆ มา
เจ้านายแลข้าราชการทำเครื่องประทีป เรียกว่ากระถง
ถวายทรงจุดในการลอยพระประทีป กระถงนั้นทำรูป
ร่างต่าง ๆ กันตามความคิด เหมือนกันแต่ปักเทียน
รายไว้ถวายทรงจุด ถึงในรัชกาลที่ ๓ เจ้านายแลข้าราชการ
ผู้ใหญ่เปลี่ยนกันรับทำกระถงถวาย ประดิษฐ์

คิดทำงานใหญ่โตขึ้น เรียกว่ากระตังใหญ่ ครั้นมา
ถึงรัชกาลที่ ๔ ทรงพระราชดำริห์ว่า ทำกระตังใหญ่
เป็นการประกวดกัน เปลืองทุนรอนของผู้ที่ทำมากนัก
จึงทรงพระกรุณาโปรดให้ข้อแรงแพระบรมวงษานวงษ์แล
ข้าราชการที่มีตำแหน่ง ทำเรือลอยพระประทีปแทน
กระตังถวายคนละลำ เป็นการทำความร่วเดียวแล้วใช้
ต่อมาได้ทุกปี จึงเกิดเรือลอยพระประทีปขึ้นด้วยเหตุนี้

มีความปรากฏในจดหมายเหตุว่า เมื่อแรกทำเรือ
ลอยพระประทีปขึ้นในรัชกาลที่ ๔ ถึงพิธีลอยพระประทีป
ในตอนหัวค่ำโปรดให้เอาเรือลอยพระประทีปเหล่านั้นไป
ลอยที่พระบรมราชวัง ถวายพระบาทสมเด็จพระที่นั่ง
เกล้าเจ้าอยู่หัวทรงจุดคราวหนึ่งก่อน แล้วจึงมาเตรียม
ถวายพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงจุดใน
ตอนดึกอีกคราวหนึ่ง แต่เรือลอยพระประทีปเมื่อแรก
ทำมากลำด้วยกัน การที่ทรงจุดเทียนทุกลำเห็นจะ
เปลืองเวลาช้านัก ต่อมาจึงแก้ไขลักษณะลอยเรือ

พระประทีปถวายทรงจุกเทียนแต่เรือของเจ้านายซึ่งทำ
เป็นเรือพระที่นั่ง เรือขุนนางทรงจุกเทียนแต่เรือสำเภา
ของพระยาไชยภักทราศเศรษฐีลำเคียว ด้วยเป็นสัญญา
เมื่อถึงเรือสำเภาที่จุกคอกไม้เพลิง ส่วนเรือประทีป
ของขุนนางที่เป็นเรือกระบวนให้เจ้าพนักงานจุกเทียนข้าง
เหนือหน้า แล้วปล่อยลอยผ่านหน้าพระที่นั่งถวายตัวจน
หมดทุกลำจนหมดกระบวน เป็นประเพณีมาดังนี้จนเลิก
ลอยพระประทีปเมื่อในรัชกาลที่ ๕.

โคลงที่พิมพ์ในสมุดเล่มนี้ หลวงสารประเสริฐ นุช
แต่งเมื่อแรกสร้างเรือพระประทีปขึ้น พรรณาชื่อเรือ
และผู้ทำถวายทุก ๆ ลำ ดูเหมือนจะเป็นบายศรีเรือ
พระประทีปที่ทำครั้งนั้นมีอยู่แต่ในโคลงเรื่องนคยบเดียว
หนึ่งชื่อโคลงเรือลอยพระประทีปเรื่องนี้ จึงนับว่าเป็น
จดหมายเหตุที่ช่วยอีกอย่างหนึ่ง

(๔)

โคลงเรือลอยพระประทีปนี้ เคยพิมพ์ในหนังสือ
วชิรญาณครั้งหนึ่ง บัดนี้ นายเล็ก สมิติสิริ มหาคเล็ก
ขออนุญาตจะพิมพ์ออกจำหน่ายเป็นเล่มสมุดสักครั้งหนึ่ง
กรรมการหอพระสมุดวชิรญาณจึงอนุญาตให้พิมพ์ตาม
ประสงค์

ถึ ๑๖๖๗๗๗

สถานายก

หอพระสมุดวชิรญาณ

วันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๓

โคลงเรือลอยพระประทีป

๑ โคลงเรือประทีปไท้ เอกองค์
เกณท์ราชวงษานวงษ์ มาตย์พร้อม
พลเรือนและทหารผจง จิตทั่ว หมู่เฮย
สารประเสริฐนุชน้อม นอบเกล้าแต่งถวาย ฯ
๑ ขยมนักขันธ์ลอกไว้ หวังชม
ฟังพจน์คำการม เรืองอ้าง
เป่นแบบอย่างนิยม ตามไต่ ท่านนา
ดูเพื่อเทียบทานบ้าง ยทเยอกรทำ ฯ

๑ เหราข้ามสมุทรเต้า ตามสินธุ์ แนนแซ
ลายฉลักเค็ดฉิน ช่วงฟ้า
กรมหลวงมหิศวริน ทรามเรศ รังเฮย
พายเล่หะเห่ข้า ขายย้ายในสนาม ฯ

๒ พระที่นั่งกึ่งพร้อม	พลไสว
ศรีประภาศรีไชย	ช่ออ้าง
บุษบกสุวรรณไพ	โรจน์รุ่ง เรืองแสง
กรมพระรามเสรีสร้าง	สืบไว้ถวายลำ ฯ
๓ กิ่งไกรสรหมขม่น	แมนผาง
สมเด็จพระเทศาทรง	สืบสร้าง
บุษบกพิพิธรอง	กฎมาศ งามแสง
พลเทียบพายทองอ้าง	ช่อไว้ถวายโฉม ฯ
๔ เรือเหราเลขล้วน	ลายกำ มลอบเย
พนักันยาม่านคำ	ขจิตแก้ว
กรมพระพิพิธทำ	เทียมเทพ รั้งฤ
พลเทียบแสงพายแพรว	พรั่งฟ้าอ่าววาย ฯ
๕ เหวาลอยล่องทอง	นที
ตั้งคชาธารมณ	เลิศแล้ว
กรมหลวงพิเศษศรี	สวัสดิ์ต่าง ถวายแสง
เพ็ญเพียบพลพายแก้ว	กลั่นไว้พายสนาม ฯ

๑๐ เรือศรีพระที่นั่งเจ้า จักรพรรดิ มาดา
 ขยบกพิศาลชัก ช่อไว
 กันยาม่านทองรัตน์ พลเพียบ พายแฮ
 กรมหมื่นถนอมไต้ จักแล้วลอยถวาย ฯ

๑๑ พระที่นั่งกลับสมุทพร้อม พลพาย
 ฟ้าผูกดาวทองพราย ภู่อ้อม
 กันยาพนักกราย สวรรณม่าน ศรีแฮ
 กรมหมื่นนอลงกฏน้อม นอบเกล้าเหลาถวาย ฯ

๑๒ เรือศรีสรรพใหม่พน คำข้า
 ลายสลัขจิตคำ แข่งฟ้า
 กรมหมื่นนรรค์กิตาทำ ทลบาท
 ม่านภู่อัดเลิศหล้า เล่ห์ล้ำเลอสรวง ฯ

๑๓ เือกไชยพระที่นั่งพร้อม พลพาย
 นักษราศถอธงชาย เลิศล้วน
 ขยบกณิลลาย ทองทาบ งามแฮ
 กรมหมื่นนภบาลถ้วน สิ่งล้ำทำถวาย ฯ

๑๔ พระที่นั่งกิงตัง
ชลพิมานไชยยก

บุษบก งามนา
ยิ่งใช้

วางกระเบียดกะทงตก

ต้องอย่าง จิ้งแฮ

กรมหมื่นวรจักรใช้

ช่างแท้ทำถวาย ฯ

๑๕ ไกรแก้วจักรรัตนเม่น

นฤมิตร

บุษบกม่านพิจิตร

แจ่มจ้า

กรมขุนนราธิปัต

ชาญช่าง ทำแฮ

ฟ่องเล่ห์ล่องฟ้า

เพียบผู้พายทอง ฯ

๑๖ กรมขุนนิไชยศรีผู้

ฉางจิก ถวายแฮ

วังรูปเรอศรีรัตน

อร่ามฟ้า

กันยาพนัगतัก

เทียมเทพ ทำเฮย

พลพวกพายใช้ซ้ำ

อุปพร้อมเทียมถวาย ฯ

๑๗ เรอศรีสอาดล้ำ

แลลไม

ชื่อสวัสดิซึ่งไซ

เยศแลวัง

ทาวประภัยอำไพ

ภูผก ห้อยแฮ

กรมหมื่นอมรเกล้า

กลั่นไว้ถวายล้ำ ฯ

๑๘ คู้ชักพายบายบาย

เอกไชยเหินหาว

ตั้งคฤห์คาคดาวพราว

กรมหมื่นเชษฐาสรร้าง

๑๙ เรือนคู้ชักแสง

เอกไชยหลาวทอง

ตั้งคฤห์คาคดาวรอง

กรมหมื่นอมเรนทร์ไต้

๒๐ เรือขอสครพชน

ลอยล่องฟ่องฟ่ประเทือง

ผพายนึ่งนองเนือง

ของสมเด็จองค์น้อย

๒๑ เรือราชลี้ห์แผ่นผ่าย

พลเพียบพายนบกบิน

เจ้าพระยานิกรบดินทร์

คฤห์เคืองเรือรุ่งหล้า

โยนยาว เยี่ยงแซ

ซ้ออ้าง

เพราเพริศ

เคกแสงแต่งถวายเป็น

สรวค์สนอง ไว้แซ

ซ้อไว้

เรือโรงนั้น ทองเอย

ช่างสร้างวังถวายเป็น

ครองเมือง มิ่งเฮย

คล่องคล้อย

น้ำแคว่ คฤห์นา

นบ้น้อมนำถวายเป็น

ผของสินธุ์ แ่นแซ

โยกฟ้า

ตกแต่ง

เลิศล้วนควรรถวายเป็น

- ๒๒ พระยามหาอำมาตย์ผู้ช่วยการ ทำเอย
 ปรวาสสี่ห้ายาน อย่างน้อย
 พลพายชัยขาน ยาวใหญ่ เจียวพ่อ
 คฤห์พนักร่วงพร้อย เปร็คพร้อมพรายแสง ฯ
- ๒๓ เรือเบี่ยงผาแผ่นผ้าย ชลธิ
 พระนรินทร์เสน สืบสร้าง
 พลพายไล่เลื้อย วิจิตรมาศ
 คฤห์มขสองชั้นอ้าง ช่อไว้วายโฉม ฯ
- ๒๔ พระศรีสหเทพผู้ฉงทำ
 เรือรูปม้าปล่องลำ เลิศแล้ว
 พลพายนั่งประจำ เชนจิต
 คฤห์พนักร้างหลักแพรว เปร็คพร้อยลอยถวาย ฯ
- ๒๕ เรือประทับพิจิตรพร้อม พลพาย
 ปรพระนนทการหมาย ช่ออ้าง
 คฤห์ลคบัลลังกลาย หล็กเลิศ แล้วแซ
 เจ้าพระยาธรรมาสร้าง สืบไว้วายลำ ฯ

๒๖ เรือโคโคค้เคื้อ

ฉินชานโคไกร

ลายเลขพิไรไฟ

พลเทพเจ้าของเข้า

๒๗ เรือโตขมึงคลันล่า

หลวงวิหารณ์โกษา

คฤห์คังเครื่องบูชา

วังรพพลพายไว

๒๘ เรือโตผืนสมุทรล่า

พร้อมพวกพลพายชาญ

ขุนซอครสังหาร

คฤห์พนักลีศแล้ว

๒๙ เรือครุฑเหินเห็จ้วง

คฤห์ลกลสองชั้นค

พลพายล่องสินธุ

ของท่านท่ายนากล่า

เทียมไถ

ลาดเจ้า

โรจน์รุ่ง เรืองแซ

แต่งพร้อมเทียบถวายน

เลขา

ช่างใช้

ผจงเสด็จ ถวายน

ล่าล่าแลสลอน

เล่ห์ทยาน นานา

เขี้ยวแกลัว

หากแต่ง ถวายน

ล่องถ้ำเวลาลอย

จับ

เด่นพา

ทันท่วง จริงแซ

กลั่นแกลึงแต่งถวายน

๓๐ อสุรวายุกัมภ์แสงรัง
คฤห์พนักรบวรจง

พลพายนักรบกระทง
พระยาวิชิตณรงค์น้อม

๓๑ เรือบกัมภ์สมทล้า
พระยาพิไชยชาญฤทธิ
มีคฤห์พวกรบาสถิตย์

แต่งเสด็จถวายไท้

๓๒ เรือประทีปพิจิตรพร้อม พรวายตา
หลวงพิทักษ์โยธา

สร้างกำแหงหาญปรา
คฤห์ครมพลพายยัง

๓๓ เรือประทีปข้าบาทไท้
สร้างชื่อชาญชลสินธุ์

พลพายฟ้างนกบิน

หลวงนราเรืองเดชไท้

สรรพทรง เรือเฮย

จักพร้อม

ที่ท่วง งามนา

นอบเกล้าเหลาถวาย ฯ

นฤมิตร

จักไว้

ที่ท่า งามนา

อิราชเจ้าจอมสยาม ฯ

พรวายตา

แต่งตั้ง

กฏข้อ นนอ

หยดเกล้าถอยถวาย ฯ

จรณินทร์

สืบไว้

ตั้งคฤห์ งามนา

แต่งตั้งวังถวาย ฯ

- ๓๔ ^๕เยี่ยงผาทรงเครื่องล้วน ^๕แลจรรย ^๕เรืองแซ
 พระยาเทพวรชน ^๕ชอไว้
 คฤหิมขพนักสน ^๕ทรทาบ ทอชเอย
 พลเพียบพายเชื่องไซ ^๕เล็รแล้วลยถวาย ฯ
- ๓๕ ^๕เรือวายุภักษ์พร้อม ^๕พลพาย
 คฤกษยของผาย ^๕แผ่นฟ้า
 คฤหิพนักจำหลักลาย ^๕รุจิเรข ^๕เรืองแซ
 พระยาราชนิกิตัก ^๕บาทไท้ทำถวาย ฯ
- ๓๖ ^๕โพเรียงเรือคังค ^๕เคียงขวา
 หลวงอภัยเสนา ^๕สืบสร้าง
 ลักหลาดคาคกันยา ^๕พลเพียบ พายแซ
^๕เรือชอขายนอ่าง ^๕ชอไว้เป็นเฉลิม ฯ
- ๓๗ ^๕บ้านใหม่คชกษัย ^๕พายขนาน ^๕น้ำแซ
 หลวงสุเรนทรวิชิตชาญ ^๕เชยวกล่า
 กันยาทาสีประสาน ^๕แสงแข่ง แซเอย
^๕เรือชอทองแขวนพา ^๕เพื่องพวงกรุงสยาม

๓๘ แชะสารสินธุอาข้าง	ออกนาม
พระยาภักทิสงคราม	คึกหัว
เทียบอุปครองครบงาม	ตกแต่ง แล้วแซ
พลกระเซียงหน่วงน้ำ	ยาตรย้ายถวายเป็นคำ ฯ
๓๙ หมุชลจรเล่นน้ำ	ลมฝน
พลกระเซียงงามัญ	พริกพร้อม
ครบครองรูปเทียบบวร	จงเสด็จ แล้วเฮย
พระยาอุทมราชานัณ	นบเกล้าถอยถวายเป็นคำ ฯ
๔๐ พระยาฤทธิรณภพผู้	ผจงเหลา
แซตะเลงลวงเปลา	ไปล่แปล้
เทียบอุปพรพห็นเนา	ชนคั่น
เงือง่ากระเซียงแล้	ไหล่ถ้ำตาขมึง ฯ
๔๑ วิพฒชลเซืองใช้	ชาญคึก
พลกระเซียงลักหมัก	กลั่นกล้า
รูปมคำพิศพิภก	ผจงแต่ง พร้อมแซ
พระยานครอินทร์ข้า	บาทไท่ถวายเป็นคำ ฯ

๔๒ พระยาอรรคศิริแลรัง สรรสนอง
 รูปมะโทคนายกอง ลำล้า
 พลกะเขียงกะท่มพอง ผาคลัน ไปแฮ
 รรเข้คนองน้ำ ชอไว้ถวายนาม ฯ
 ๔๓ พระยารัตนจักรผู้ ใจเพ็ชร
 วัชรูปเรือแซแลร์จ สิบไว้
 พลกะเขียงอาจเผด็จ ปรบักษ์ พ่ายแฮ
 ชอคชรำบาญไซ้ ชอบไซ้ โจมณรงค์ ฯ
 ๔๔ พระยาจงใจห้าว หาญยุทธ
 เรือชอแซบตลุมท ๑ เครื่องพร้อม
 พลมะคำฤทธิรท ขยิบยก กะเขียงแฮ
 ชงคักแดงเทศย์อม ปักท้ายถวายนาม ฯ
 ๔๕ พระยากำแหงชุกท้าว หาญณรงค์
 แฉวรवारผจง จักไว้
 พลพวกกะเขียงลง ลอยล่อง
 ถวายนามแต่สมเด็จไท้ ธีราชเจ้าจอมธรรม ฯ

๔๖ พระยาจักร์รงค์ฤทธิห้าว หาญรณ
 วัชรูปเรือแซผจญ คักของ
 พลกระเซียงหุ่นหาญยล ขยากล้า มอญเซย
 จรเข้คำรามร้อง ซอไว้ในสนาม ฯ
 ๔๗ เรือคชสีห์อย่างน้อย ลอยล้ำ
 คลคลักกลายข้า ค่อย้อม
 ผพายเพียบประจำ เคียงคู่
 พระยาสุรเสนาจักรพร้อม อุดทั้งเทียบนถวาย ฯ
 ๔๘ เสนอนามข้าบาทผู้ ผจงทำ เรือแซ
 พระราชโกษาล้ำ หนึ่งแล้ว
 ผ้าขลิบคาดทวารคำ ควรค่า
 ขรรจพลพายแก้ว กลั่นไว้ถวายสนาม ฯ
 ๔๙ เรือกนิยาข้าบาทผู้ สรรถวาย
 หลวงซอศรีพิพหมาย ซอไซ้
 ผ้าผูกค้ำทวาราย เรืองรุ่ง งามนา
 พลไพร่พร้อมเสร็จไว้ เพียบพนพายเสนอ ฯ

๕๐ เรือกันยาเข้าบาทไท้ ธรณี
 ผ้าผูกน้าโชนลี ขลิบย้อม
 พระยาฯ พาราชมนตรี ตกแต่ง ถวายแฮ
 พลไพร่แขกเทศพร้อม ไล่เสียดีสลอน ฯ
 ๕๑ หลวงสุนทรสินธพไท้ ผางทำ
 เรือประทีปกันยาล้า เลิศแล้ว
 ผ้าขลิบคาคาวจำ รุญโรจน์
 กรมเหล่าม้าแซงแกลว ฝ้ายซ้ายถวายเป็นลอบ ฯ
 ๕๒ หลวงเสนาภิรมย์สร้าง ผางจัก เรือแฮ
 ผ้าขลิบผูกดาวรัตน์ พร่างแพรว
 พลพายช่างชาญหัก พายว่อง ไวนา
 พนักกันยาเลิศแล้ว ล่องคว้างกลางสนาม ฯ
 ๕๓ เรือประทีปพิจิตรพร้อม พลสกรรค์
 พนักกันยาเฉิดฉัน ชอยใช้
 เกณฑ์ไพร่พวกพลพัน ขวาท้าย พายแฮ
 พระฤไทยท่านไท้ จักแล้วลอบสนาม ฯ

๕๔ เรือกันขวาเหลาล้วน พลแรง
 หลวงซ้ออาสาสำแดง เทชหัว
 กันยาคาคัสแสง ส่องรุ่ง เรืองแะ
 พลเพียบพาย้ายนำ หน่วงถ้าอ่าววาย ฯ

๕๕ เรือกันเกณฑ์ไพร่พร้อม พลพาย
 หลวงจิตรรงค์โยธานาย กลั่นกล้า
 นำเป็นพยหลายซ้าย สถิตย์ นาพอ
 คูลิขเข็ดที่ดำ ถุกถวนขบวนเรือ ฯ

๕๖ ไชมทยาตำรวจล้วน ไฟจิตร
 พระยาอภัยรณฤทธิ์ สืบสร้าง
 รั้งรูปพวกพายสถิตย์ ชาญเชี่ยวชาญ
 อาวุธยุทโธปกรณ์ เลิศแล้วลอบถวาย ฯ

๕๗ เรือทนายเลือกใต้ แต่งนา
 หลวงภักดีอาสา ซ้ออ้าง
 พนักแควกันยา ยงยิ่ง
 เทียนอุปรูปพยนต์สร้าง เสริ้งแล้วลอบถวาย ฯ

๕๘ เรือประทับพิจิตรลา แลล่าน เนตรเขย
 พนักกันยาอลังการ เลิศแล้ว
 พระยาสมมัตยาธิบาล ตกแต่ง ถวายแซ
 พิศุปรพลาพายแก้้ว กลับไว้ถวายเสนอ ฯ
 ๕๙ เรือไกรสรมาศแมน แมนสรรค์
 ขุนขกมานสุวรรณ เลิศแล้ว
 กรมหมื่นนอคมขรร จงแต่ง ถวายแซ
 พลเพียบไล่เสือแพรว พรางฟ้าอาโหม ฯ
 ๖๐ เกณฑ์หัตถ์อย่างฝรั่งซ้าย สรรพวง เรือแซ
 หลวงซอพิพิธรงค์ จิตแล้ว
 พลพายไล่เสือทง นั้งขยับ อยู่เนา
 นำทสกลาแก้้ว กลับไว้ในสนาม ฯ
 ๖๑ เรือกรมตำรวจซ้าย ในน้ำ
 พระมหาเทพท่า คักัง
 พลพายแต่งตัวกำ ยำดาต ดีแฮ
 หนแห่งตำแหน่งยัง อยู่เพียงหกขนาน ฯ

๖๒ ^๒คู่เจ็กตำรวผู้
สีกาคูกันยา

พระอินทรเทพปรา
พลเพียบพวยไหล่แล

๖๓ ^๒พระพิเรนทรเทพสร้าง

แห่คู่เจ็กซ้ายหมาย

คาคัสแผ่ลวกราย

ตำรวใหญ่ไพร่เพียบแต่

๖๔ ^๒ทแปดเรือคังคู่

พลหม่ตำรวกรม

พระอินทรเคชสม

สีกาคผาคณย้าย

๖๕ ^๒พลพายบรรจถวน

พระชอพรหมบริรักษ์

สืชอบแผ่ลวกลัก

ตำรวกรมสนมอ้าง

ใหญ่ขวา

อย่างแท้

กฏข้อ

เล่ห์คังขบวนจริง ๆ

เรือถวาย

แม่นแท้

ขอขรอบ

ง่าเงอพายผาง ๆ

ควรรชม

นอกซ้าย

ญายศ นาพ่อ

ยาตรเต้าส้าวเสมอ ๆ

พร้อมพริก

เริ่มสร้าง

ลายคาค

คู่เก้านาขวา ๆ

๖๖ กอกลงกลางเกณท์ตั้งคู้

หลวงมหาโยธิ

กันยาคาคแดงลี

ซ้ายที่สิบคู้ไค

๖๗ ลีคาคเรอตั้งเล็ค

หลวงชอศรฉรรงค์

กอกลงกลางเหล้าเลขลง

คู้ที่สิบขวาน้าว

๖๘ อาสาวิเศษซ้าย

หลวงชอพลอไศรย

กันยาคาคสีไฟ

ถวายพระบาทเจ้าช้าง

๖๙ เรือประทับเทียบรูปพร้อม

หลวงพิทักษ์โยธา

ล่างกำแหงหาญปรา

ตั้งคู้ให้พลพายยัง

เคียงลี ลาคเฮย

จักไว้

สักหลาด

แห่เจ้าจอมเวียง ฯ

บรรจง

คู้ห้าว

ลอยล่อง

เหนียวย้ายพายเผยอ ฯ

พายไสว

ล่ออ้าง

โรจน์รุ่ง เรืองแสง

เผือกเผ้าแผ่นไผท ฯ

พรายตา

แต่งตั้ง

กฏชอ เรือเฮย

หยุดถ้ำลอยถวาย ฯ

๖๐	เรือประทีปข้าบาทไท่	ธรณินทร์
	สร้างชื่อชลาตัญสินี	สืบไว้
	พลพายฟ้างเพียงบิน	ตั้งคฤห์ งามนา
	หลวงนราเรืองเดชไต่	แต่งตั้งวังถวายเป็น
๖๑	เรือกันยาข้าบาทผู้	แถลงลักษณะ ไว้โดย
	พระยาช่อขำเรอภักดี	แต่งไว้
	กรมวังอาษาบริรักษ์	พระนิเวศ ท่านแฮ
	พร้อมพวกพลพายไต่	เสร็จแล้วลอบถวายเป็น
๖๒	เรือประทีปพิจิตรลำ	เลอเขียน
	พระยารักษ์มณฑลเพชร	แต่งตั้ง
	กรมวังช่างชาญเพียร	เหลาแต่ง งามนา
	พร้อมพวกพลพายยัง	อยู่ถ้าเวลาลอย
๖๓	พระคลังในซ้ายแต่ง	เรือถวายเป็น
	พระยาช่อราไชนาย	หนึ่งใช้
	ผ้าผูกขลิบขาวราย	วัตรอบ
	พนักกันยาพร้อมไว้	เพียบผู้พายสลอน

๗๔ ๑ เรือสนมกลางเสร็จสร้าง ไว้หวัง ถวายแซ
 เพ็ญเพียบพายกำลัง กลั่นแกแล้ว
 หลวงอเรนทร์ชาติตั้ง หารแต่ง แล้วเซย
 พนักกันยาพรายแพรว เลิศล้ำลอยสนาม ฯ
 ๗๕ ๑ อาสาวิเศษเบอง ขวาผจญ คักเอย
 หลวงซอเสนาหนัถ แต่งไว้
 กันยาตากคัสพล พายเพียบ ล้ำแซ
 ถวายพระบาทสมเด็จพระไท่ แก่นหล้ามหาสถาน ฯ
 ๗๖ ๑ เรือที่นั่งผูกผ้าภู กาวผจง
 ของพระองค์สุบรรณทรง สยไว้
 กันยาพนักกอลง กวมาศ งามแซ
 ถวายพระบาทแก่นไท่ อีราชท้าวแดนสยาม ฯ
 ๗๗ ๑ เจ้าชมพูนุทแสงรัง ผจงทำ เรือเอย
 ผ้าผูกคากาวคำ ภูห้อย
 พลพายไล่เสือประจำ จ้วงจรต พายแซ
 พระสุภรสุวรรณพรชัย เพริศพรังกันยาเขาว ฯ

๗๘ เรือประทีปที่นั่งแสงรั้ง สรรทรวง
 ผ้าผูกทวนทองอลง กฏพร้อม
 กันยาพนักผิง จิตไพร่ พร้อมแฮ
 เจ้ายคนธรรน้อม นอบเกล้ากลั่นถวายเป็น
 ๗๙ เยาวุธทรงแต่งตั้ง เรือขบวน
 พนักกันยาม่านควร คำสร้าง
 ผ้าผูกกล่มหวน กระพวยบาย บายแฮ
 ครอบไพร่พลพายอ้าง ช่อไว้ในสนาม
 ๘๐ เรือกราบพิจิตรพร้อม กันยา
 พระสร้อยตัวคิชา บอกรไว้
 แดงหลวงช่อศรีภักดา สมุดแต่ง ถวายแฮ
 เทียนธูปพร้อมเสร็จให้ ยাত্রย้ายพายเสน่ด
 ๘๑ เรือกันยาเข้าบาทผู้ นามขนาน
 พระยาประสิทธิ์ศุภการ เชื่องใช้
 พลพายสมรรถเชียวชาญ เชิงเรือว แรงนา
 ถวายพระบาทเห่งน้ำไท แก่นท้าวจอมกรุง ฯ

๘๒ เรือกันยาข้าบาทเจ้า จอมไผท
 พระยาพิพิธโกไคย สืบสร้าง
 พิศพลพวกพายไสว ชนคั่นง พายแซ
 คลังมหาสมบัต้อ่าง ช่อไว้เป็นเฉลิม ฯ
 ๘๓ พระยาเพชรชฎาตั้งแต่ง เรือสิงห์
 แคร่คฤหัยลอย่างจริง จักไว้
 กันยาพนักรพิง ลักเลิศ ลายแซ
 พิศรูปผัพายไธ เล่ห์แท้แลตลิ่ง ฯ
 ๘๔ เรือประทีปข้าบาทผู้ นามขนาน
 พระยาประชาชีพภิบาล ขอกไว้
 กรมนาภิวิจารณ์ ผิตชอบ
 จักเสด็จถวายไธ แผ่นเผ้าไผทสยาม ฯ
 ๘๕ เรือกันยาพนักรพิณ ไฟจิตร
 พระยาราชประสิทธิ์ผิต ชอบบุรี
 พระคลังวิเศษกิจ บังคับ เสรีจแซ
 พิศพวกพลรบผู้ ลำลวันขบวนพาย ฯ

๘๖ เรือประทีปวิเศษด้วย

คฤห์พนัคนึกคิดนิน

เหวาล่องลอยสินธุ์

หลวงวิเชียรไพฑูริย์

๘๗ เหวาลินลาสมุทน์

หลวงสกลพิมาน

มีคฤห์ไพร่เอางาน

พร้อมพวงพลพายแกล้ว

๘๘ หลวงราชโยธาเทพแสวง

กาทกัณยาเชิงชาย

ทหารในพวงพลพาย

แท้ที่คู่สองพร้อม

๘๙ เรือโซนโดยเสด็จเจ้า

พระครูธรรมาภิกขุ

ผ้าผูกเครื่องการวรัตน์

นายมหาคเชนงไชย

พลพจนท์

ช่วงฟ้า

ชูชอ นินา

บาทไท้ถวายสนาม ฯ

นามขนาน ไว้เอย

แต่งแล้ว

เงอว่า พายแซ

กลั่นไว้ถวายลำ ฯ

สรวถวาย

ลวกล้อม

เพ็ญเพียบ อยู่หนา

ฝ่ายซ้ายถวายลำ ฯ

จักรพรรดิ

เสร็จไว้

พนักฉล็ก กัณยาแซ

ช่างแกล้งแต่งถวาย ฯ

๕๐ พระพลัษฏานุรักษ์เสวรั้ง ผงเหลา เรือเฮย
 พนักกันยาพรายเพรา เพร็คแพรว
 ทาวเงินผูกผ้าเฉลา นลั๊กมาศ งามแซ
 ปลั๊กทางวางมหาตแกลัว กลั่นกล้าอ่าเสนอ ๑
 ๕๑ เรือราชบัณฑิตยนี้ ผายขวา
 พระวิเชียรปรีชา รอยรั
 ผ้าผูกทาคทารา เรือโรจน์ แล้วแซ
 พนักกันยาอ่าสู ๑ อางอ้างกลางสนาม ๑
 ๕๒ กรมราชบัณฑิตยซ้าย สรรทวง เรือเฮย
 พนักกันยาอย่างผจง จิตไว้
 รักรูปนั้ร่ายกะทง ขัยง่า พายแซ
 ของพระเมธาไค้ แต่งตั้งวังถวาย ๑
 ๕๓ พระพิพิธเคชะไค้ ผงท่า เรือแซ
 เกณฑ์หัตถ์อย่างฝรั่งลำ หนงน
 กันยาพนักจำ หลักเลิศ
 พร้อมไพร่พลพายชั้ ช่อไว้ถวายตัว ๑

[illegible]

๙๘ เทวภาณอสุมคทั้ง	คฤหัส
วังรูปพลพายม	มากผู้
พระยาราชสภาวดี	ตกแต่ง พร้อมนา
กรมสวัสดิ์	ชื้อไว้ถวายลำ ฯ
๙๙ เรือประทับตั้งคฤห์พร้อม	พรายแสง
ชื้อมังกรจำแลง	เลิศแล้ว
พลพายไล่เลื้อยแวง	งามยิ่ง งามนา
พระยาพิไชยสงครามแก้ว	กลั่นเกล้าอำถวาย ฯ
๑๐๐ มังกรแฝงฤทธิคง	คฤห์ระหง
เพี้ยเพียบพลพายฉง	จัดไว้
พระยารามกำแหงลง	ชื้อท่าน ทำแซ
เทียบรูปพร้อมถวายไท้	แก่นท้าวจอมกรุง ฯ
๑๐๑ เรือประทับข้าบาทเจ้า	จอมพล
หลวงชื้อฤทธานนท์	แต่งไว้
พิศพวงเหล่าพหล	พายเพียบ อยู่นา
วังนอกตำแหน่งไท้	จัดพร้อมน้อมถวาย ฯ

๑๐๒ เรือสิงโตเล่ห์เต็น

ตั้งคฤห์พรั่งพร้อมพล

พลรบอาวออกผจญ

พระยาเพชรพิไชยได้

๑๐๓ เรือกราบข้าบาทไท

พระยาอุไทยธรรมหมาย

ผ้าผูกคาคทาถวาย

เกณฑ์ไพร่พลพายได้

ตามชล

ภาพไว้

โฉมศึก

แต่งแล้วลอบถวาย ฯ

ทำถวาย

ชื่อไว้

เรื่องรุ่ง

เสร็จแล้วลอบเสนอ ฯ

